

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๓๐๖/ ๑๗๖๐

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาหนังสือแจ้งความคิดเห็นต่อร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓. ร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สืบเนื่องจากถ้อยแถลงของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๖ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ให้ก้าวไปสู่การเป็นภูมิภาคอาเซียนปลอดหมอกควัน (Haze-Free ASEAN) และการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๗ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ให้อาเซียนร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและบูรณาการแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนอย่างจริงจัง เพื่อให้อาเซียนปลอดจากหมอกควันภายในปี ๒๕๖๓ โดยการจัดทำ ASEAN Haze-Free Roadmap

๑.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เสนอต่อที่ประชุมภายใต้กลไกของข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution) ถึงแนวคิดในการจัดทำ ASEAN Haze-Free Roadmap เพื่อเป็นกรอบแนวทางหลักในการประสานการดำเนินงานระหว่างประเทศอาเซียน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล แนวทางปฏิบัติที่ดี และเทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหา รวมถึง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยประเทศไทยยินดีรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่าง ASEAN Haze-Free Roadmap ในปี ๒๕๕๙

๑.๓ กระทรวง...

๑.๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้จัดการประชุมคณะทำงานอาเซียนเพื่อยกร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation ครั้งที่ ๑ (The First ASEAN Task Force Meeting to draft the Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation) ในระหว่างวันที่ ๗ - ๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนระดับอาวุโส (ระดับอธิบดี) และระดับปฏิบัติงานจาก ๑๐ ประเทศอาเซียน ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการอาเซียน และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของประเทศไทย ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายตัวชี้วัด มาตรการ แนวทาง การดำเนินงาน และยกร่างเป็น Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation เพื่อเปลี่ยนให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นภูมิภาคปลอดหมอกควัน ภายในปี ๒๕๖๓

๑.๔ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขยายผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ ตามแนวทางของแม่แจ่มโมเดล ซึ่งเป็นต้นแบบในการใช้กลไกประชารัฐ โดยการประสานความร่วมมือระหว่างรัฐและชาวบ้าน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเร่งรัดการประสานความร่วมมือกับประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาหมอกควันในภูมิภาคอาเซียนด้วย

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation ถูกยกร่างขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางหลักในการประสานการดำเนินงานระหว่างประเทศอาเซียน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล แนวทางปฏิบัติที่ดี และเทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหา รวมถึง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๗)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation จะถูกนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๒ ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ประเทศมาเลเซีย เพื่อขอความเห็นชอบและนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้แจ้งเวียนร่าง Roadmap ดังกล่าวให้หน่วยงานในประเทศพิจารณาให้ความเห็น ประกอบด้วย กระทรวงการต่างประเทศ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมวิชาการเกษตร

กรมพัฒนา...

กรมพัฒนาที่ดิน กรมควบคุมโรค กรมอนามัย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และได้ปรับแก้ไขตามความเห็นของหน่วยงานข้างต้นแล้ว ก่อนจัดส่งให้สำนักงานเลขาธิการอาเซียนและประเทศอาเซียนทราบ ทั้งนี้ กรมอาเซียนได้หารือกรมสนธิสัญญาและกฎหมายด้วยแล้ว ได้รับแจ้งว่า โดยที่ร่าง Roadmap เป็นกรอบยุทธศาสตร์ในการดำเนินการร่วมกันแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดนในภูมิภาคอาเซียน และไม่ได้ใช้ถ้อยคำหรือมีบริบทที่ก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ร่าง Roadmap ดังกล่าวจึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๒ ร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๒.๑ วิสัยทัศน์ “ภูมิภาคอาเซียนปลอดหมอกควัน ภายในปี ๒๕๖๓”

๔.๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด Roadmap มีเป้าหมายเพื่อขจัดปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดนในภูมิภาคโดยการเพิ่มความเข้มข้นของมาตรการในการป้องกันและควบคุมไฟป่าและ/หรือไฟบนดิน และกำหนดตัวชี้วัด ได้แก่

- ร้อยละของดัชนีสารมลพิษหรือดัชนีคุณภาพอากาศที่ดีขึ้น โดยคำนวณจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๑๐ ไมครอน และ/หรือ ฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน
- จำนวนวันที่คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์ดีหรือปานกลางเพิ่มขึ้น โดยคำนวณจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๑๐ ไมครอน และ/หรือ ฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน
- ผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาหมอกควันลดลง

๔.๒.๓ ยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- การบังคับใช้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษหมอกควันข้ามแดนอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลางตามข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามระเบียบปฏิบัติพื้นฐานสำหรับการติดตามตรวจสอบการประเมินสถานการณ์ และการตอบสนองต่อเหตุการณ์ร่วมกัน การเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์และแจ้งเตือนสถานการณ์ การปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรด้านการดับไฟ การขอรับการสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญอาเซียนด้านการประเมินสถานการณ์ไฟและหมอกควัน การเร่งรัดให้ระบบติดตามสถานการณ์หมอกควันของอนุภูมิภาคอาเซียนตอนล่างสามารถใช้งานได้ การจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสมทบกองทุนอาเซียนเพื่อการควบคุมปัญหาหมอกควันข้ามแดน และการรายงานผลการดำเนินงานตามปฏิทินกิจกรรมภายใต้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน

- การจัดการป่าพรุอย่างยั่งยืนเพื่อป้องกันการเกิดไฟในพื้นที่พรุ มุ่งเน้นการจัดทำฐานข้อมูลป่าพรุในภูมิภาคอาเซียน การเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการป่าพรุอาเซียนและแผนปฏิบัติการจัดการป่าพรุของแต่ละประเทศ การสนับสนุนการจัดการน้ำและป่าพรุแบบบูรณาการทั้งลุ่มน้ำ การส่งเสริมให้ปลอดการเผาในพื้นที่พรุและอนุญาตให้มีการเผาได้เฉพาะกรณีพิเศษที่จำเป็นเท่านั้น การส่งเสริมมาตรการป้องกันไฟและการเข้าดับไฟในพื้นที่พรุอย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็วก่อนเกิดการลุกลาม การฟื้นฟูป่าพรุที่ถูกบุกรุก และการอนุรักษ์ป่าพรุในภูมิภาคอาเซียน

- การจัดการไฟป่าและการเผาพื้นที่เกษตรเพื่อป้องกันไฟบนดินและ/หรือไฟป่า มุ่งเน้นการศึกษาและประเมินสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเพื่อกำหนดมาตรการแก้ไขอย่างถูกต้อง การจัดทำและดำเนินการตามแผนการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนในพื้นที่อนุรักษ์ การพัฒนาศักยภาพ

ในการ...

ในการป้องกันไฟป่าและไฟบนดิน การประยุกต์ใช้ระบบเฝ้าระวังและติดตามไฟที่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการลดการเผาและมาตรการควบคุมการเผา การพัฒนาเทคนิคควบคุมการเผาสำหรับการทำไร่เลื่อนลอยและเกษตรกรรรายย่อย และการส่งเสริมการจัดการเศษวัสดุอย่างถูกวิธี ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมตลาดสำหรับชีวมวลด้วย

- การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย มุ่งเน้นการรวบรวมกลไกระดับภูมิภาคที่มีอยู่ในปัจจุบันและพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดทำพิธีสารภายใต้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน การจัดอบรมระดับภูมิภาคเพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาและบังคับใช้กฎหมาย/กฎระเบียบต่างๆ การปรับปรุงกฎระเบียบที่มีอยู่ในปัจจุบัน และการออกกฎระเบียบและการใช้มาตรการจริงจังเพื่อนำไปสู่การลดหมอกควัน

- การสร้างความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการสร้างความเข้มแข็งขององค์กร มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและการเตรียมพร้อมรับมือสถานการณ์ไฟ การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการจัดการป่าไม้และพื้นที่เกษตรในทุกระดับ การกำหนดกลไกสำหรับหน่วยงานติดตามตรวจสอบแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและกฎระเบียบของแต่ละประเทศ การสร้างความเข้มแข็งองค์กรทุกระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น ในด้านการป้องกันไฟ การเตรียมพร้อมรับมือสถานการณ์ และการบังคับใช้กฎหมาย การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย และการอบรมอาสาสมัครเพื่อร่วมป้องกันและดับไฟ

- การสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การส่งเสริมกิจกรรมด้านการศึกษา การสื่อสารข้อมูล และการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อสร้างความเข้าใจด้านมลพิษหมอกควันข้ามแดน การจัดเวทีหารือสำหรับผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานตาม Roadmap การผลักดันการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการป้องกันไฟป่าและ/หรือไฟบนดิน และการส่งเสริมการจัดการป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

- การระดมสรรพกำลังและทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเพื่อป้องกันปัญหาหมอกควันข้ามแดน มุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรอื่นให้เพียงพอกับการดำเนินงานตาม Roadmap

- การลดความเสี่ยงของผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจัดทำเป็นฐานข้อมูลเรื่องผลกระทบจากหมอกควันต่อสุขภาพอนามัย การประเมินและติดตามเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจากหมอกควัน รวมถึงผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน และการจัดทำมาตรการลดความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัย

๔.๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ประสานกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อมอบหมายให้ นายดำรง ไคร์ครวญ เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มแห่งราชอาณาจักรไทย ประจำมาเลเซีย ทำหน้าที่หัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๒ ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ประเทศมาเลเซีย เพื่อนำเสนอขอความเห็นชอบต่อร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation และมอบหมายประเทศอาเซียน ดำเนินการตาม Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์การเป็นภูมิภาคอาเซียนปลอดหมอกควัน ภายในปี ๒๕๖๓

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๕.๑ ให้ความเห็นชอบในหลักการต่อร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation

๕.๒ ให้ความเห็นชอบให้ประเทศไทยเสนอร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation ต่อที่ประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๒ ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ประเทศมาเลเซีย เพื่อขอความเห็นชอบและนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

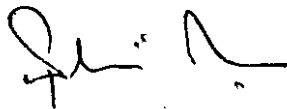
๕.๓ ให้ความเห็นชอบให้หัวหน้าคณะผู้แทนไทยเห็นชอบต่อร่าง Roadmap on ASEAN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation ในระหว่างการประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๒

๕.๔ หากในการประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๒ มีประเด็นเพิ่มเติมที่ไม่ใช่สาระสำคัญต่อการดำเนินงาน และไม่ขัดต่อกฎหมายระเบียบข้อบังคับ และผลประโยชน์ของประเทศไทย ขอให้ดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

โทร. ๐ ๒๒๔๘ ๒๓๑๑-๑๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๘ ๕๓๘๙

E-mail thalearnsaks.p@pcd.go.th